

2009 m. lapkričio 6 d.

Eina nuo 1988 m.

Nr. 41 (871)

spalio 28 d.

Paminėti Vengrijos ir Lietuvos įvykiai

1956 m. Vengrijoje vyko ginkluoti susidūrimai su sovietų kariuomene. Tuo metu Lietuvoje, Vilniuje ir Kaune, Vėlinių dienomis vyko taikūs mitingai, palaikantys vengrų sukilėlius, reikalaujantys laisvės Lietuvai. Taip prieš 53 metus susikirto Lietuvos ir Vengrijos istorijos keliai, nes abiejų tautų siekiai sutapo. Prieš kelerius metus šiemis įvykiams paminėti buvo atidengtos atminimo lentos Kauno senosiose kapinėse ir Vilniuje, prie Aušros vartų.

Spalio 27 d. prie paminklinės lentos Kaune įvyko minėjimas. Jame dalyvavo nepaprastasis ir igaliotasis Vengrijos ambasadorius Peter Noszka-Horvath su šeima, ambasadoriaus pavaduotojas Ferenc Blaumann, Vengrijos Respublikos garbės konsulė Ilona Meszaros-Jočionisne bei kiti ambasados darbuotojai. Savo kalboje ambasadorius priminė Vengrijos ir Lietuvos istorijos sasajas, nelengvą kelią i neprisklausomybę. Ambasadorius pažymėjo: „Man didelė garbė sutiki čia tuos, kurie sumokėjo laisvés kainą gerokai prieš tai, kai mes ją atgavome 9-ojo dešimtmečio pradžioje“. Taip pat kalbėjo Kauno miesto meras Andrius Kupčinskas, minimų įvykių liudininkas ir dalyvis, istorijos mokytojas Zigmas Tamakauskas. Ren-

Minėjime dalyvavo igaliotasis Vengrijos ambasadorius Peter Noszka-Horvath su šeima

Kalbėjo įvykių liudininkas, istorijos mokytojas Zigmas Tamakauskas

ginio pabaigoje prie paminklinės lentos padėta gėlių bei uždegtą žvakę. Meninę programą atliko Kauno Stasio Lozoraičio vidurinės mokyklos mokiniai.

Renginys pratęstas Kauno Rezistencijos ir tremties

muziejuje. Čia susirinkusieji išklausė įvykių dalyvių pasakojimą. Muziejuje buvo eksponuojama paroda, skirta netolimai Vengrijos istorijai – nuo 1956 m. Vengrijos sukilimo iki šių dienų.

Darius JUODIS

Tylos minutė Lietuvos karių atminimui

Artėjant Visų Šventųjų ir Mirusiuų atminimo dienai, spalio 30 d. Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų (KOP) kapelionas mjr. Virginijus Veilentas, KOP Viešųjų rysių skyriaus vyr. specialistas ats. kpt. Gintautas Deksnys, LDK Birutės karininkų šeimų moterų draugijos narės, Lietuvos aviacijos muziejaus vadovybė, Kauno Stepono Dariaus ir Stasio Girėno vidurinės mokyklos mokytojai, tėsdami ilgametę tradiciją, atidavė pagarbą neprisklausomybės kovų metu žuvusiems karo lakūnams ir kariams. Kauno S.Dariaus ir S.Girėno aerodrome įrengtame memoriale prisiminti Amžinybėn išėjė aviatoriai,

jų atminimas pagerbtas tylos minute. Simbolinę priesaiką nuo šiol tvarkytį aviatorių kapus davė Kauno moksleivių techninės kūrybos centro nariai.

Tą pačią dieną buvo aplankytu neprisklausomybės kovų savanorių aviatorių kapai Seinavos kapinėse. Čia buvo pašventinti prieš daugelį metų iš senųjų Kauno karių kapinių perkelti atminimo ženkli – simboliniai propeleriai. Vėliau Kauno karių kapinėse aplankytas transatlantiškų lakūnų S.Dariaus ir S.Girėno memorialas bei lakūno bandytojo Rimanto Stankevičiaus kapas. Taip pat aplankytu karių ir lakūnų kapai Panemunės, Karmėlavos ir

Romainių kapinėse.

Lapkričio 2-ąją, Vėlinių dieną, Vilniuje Antakalnio ir Rasų kapinėse buvo pagerbtai Lietuvos Laisvės gynėjai. Ceremonijoje dalyvavo krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė ir kariuomenės vadas generolas majoras Arvydas Pocius, taip pat Krašto apsaugos ministerijos ir kariuomenės atstovai, Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai.

Antakalnio kapinėse gėlių vainikai padėti prie Laisvės gynėjų memorialo, Rasų kapinėse – prie valstybės patriarcho dr. Jono Basanavičiaus, Nežinomo kareivio ir M. K. Čiurlionio kapų.

„Tremtinio“ inf.

Dr. Povilas JAKŪCIONIS
Kaip ir iš ko gyvena Lietuva

Seime pateiktas kitų metų biudžetas kelia žmonių nepasitenkinimą. Tačiau ar iš tieų nuoširdžiai mėgimame suprasti, kaip, iš ko ir kokiomis lėšomis gyvena Lietuva? Ar nors kartą pabandēme attrauktis akis nuo savosios ir pažvelgti į valstybės piniginę?

Rugpjūčio 1d. Ariogaloje vykusio Lietuvos partizanų, Laisvės kovų dalyvių, politinių kalinių ir tremtinų sąskrydžio „Su Lietuva širdy“ metu jo dalyviai pritarė rezoliucijai „Dėl Tautos solidarumo sunkmečiu“. Jos preambulė rašoma: „Ariogalo sąskrydžio dalyviai, suprasdami Valstybės ištikusio sunkmečio sukeltą pavojų Tautos vienybei, Lietuvos valstybingumui, mūsų Tautos krauju ir kančiomis iškovotai Laisvei, skelbia, kad esame pasirengę kartu su visa Tauta kantriai ir solidariai nešti šio sunkmečio nepriteklių naštą.“

Toliau čia rašoma: „Kviečiame visus Lietuvos piliečius, visus gyventojus suprasti dabartinio sunkmečio rimtumą, jo keliamą pavojų visų mūsų ateiciai ir nereikalauti sau, savo profesijos ar socialinio sluoksnio žmonėms išimtinių privilegių, neprisimant sunkmečio naštos dalių. Raginame Seimą ir Vyriausybę nepraskolinti Lietuvos. Nesistengti skolintais pinigais dirbtinai lengvinti atskirų gyventojų grupių ar profesijų žmonėms jų gyvenimo sąlygas visos Tautos ateities sėkai. Kitaip, pasibaigus trumpam 2–3 metų sunkmečiui dar daug metų visi nešime sunkią skolų grąžinimo naštą.“

Dėl ko buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, Laisvės kovų dalyviai dar rugpjūčio mėnesį solidarizavosi su sunkmečio užgulta tauta ir kvietė visų kitų profesijų ir socialinių grupių žmones nereikalautių privilegių? I tai gali atsakyti tik išsami ir objektyvi mūsų valstybės finansų analizė.

Skola – ne „rona“

Sakoma, „skola ne – „rona“, neužgis“. Anksčiau ar vėliau ją teks grąžinti ir dar su palūkanomis. Juo vėliau grąžinsime, juo brangiau mokėsime. Visos Vyriausybės nuo 1993 metų gyveno ne pagal išgales, net ir ūkio kilimo metais skolinosi po 1,5–2 mlrd. litų per metus. Jokių rezervų

krizės atvejui nekaupė. Dabar neturime nei rezervų, nei sanstaupų, tik skolas. Vien šiais metais skola išaugo daugiau nei 10 mlrd. litų ir iš viso jau siekia 27 mlrd. litų, arba apie 30 proc. BVP.

Seimui pateiktame kitų metų biudžeto projekte vėl žioji bemaž 8 mlrd. litų „skylė“. Vadinas, tiek pat vėl teks skolintis. Išlaidos skolos aptarnavimui išaugus iki 1,6 mlrd. litų permetus. Toliau dar daugiau. Juk tai – pinigai, išmetami į balą, mokesčiai už norą išleisti daugiau nei uždirbame.

„Kiaulė ir ąžuolas“

Deja, ir tai dar ne viskas. Dar turime „Sodros“ skolą. Iki metų pabaigos jos sieks 2,5 mlrd. litų. Jei pensijos ir kitos socialinės išmokos nebus mažinamos, kitaip metais „Sodra“ teks skolintis dar 3,5 mlrd. litų. Toliau taip tariant, „Sodra“ bankruuos. Kas tada laukia pensininkų ir ligonių?

Dėl šių priežascių mažų mažiausia keistai atrodo kai kurių profsajungų ir pensininkų atstovų kategoriski reikalavimai jokiu būdu nemažinti statutinių darbuotojų, mokytojų, gydytojų algų ir pensijų, kitaip jie streikuos, rengs protesto mitingus ir daužys valdžiai langus. Kaip čia neprisiminti pasakėčios apie kiaulę ir ąžuolą. Kiaulė ieškodama saldžių gilių taip iškniso ąžuolo šaknis, kad šis išdžiūvo. Nei gilių, nei ąžuolo. Kriukėk ar žiek, jau nieks nepadės.

Ir visai jau nesuprantama, kai prie šio „debošyrų“ choro prisijungia kai kurie buvę tremtiniai, lyg jie prieš okupantus būtų kovoję tik dėl didesnių pensijų. Juk metus kintus pagyvenę taupiau, vėliau, augant šalies ūkiui, kasmet galėtume jausti pajamų padėjimą. Kitaip dar 5 ar 10 metus visą biudžeto prieaugi tektų atiduoti už skolas.

Norint užtikrinti socialinių išmokų, pensijų ir atlyginimų savalaikį išmokėjimą, biudžeto ir „Sodros“ išlaidas reikia mažinti tiek, kiek leidžia įvarius biudžetus surenkamos lėšos. Niekas geresnių receptų néra pasiūlęs. „Gelbėtojas“ V.Uspaskichas paaiškėlė pagrindinius mokesčius sumažinti –3 kartus, o „Sodros“ įmokas – 10 proc.

(keliamas į 2 psl.)

Maskva perduoda sostinę... tik pusmečiui

Apie Lietuvos kariuomenės 1939 metų žygį į Vilnių skelbta jvairių nuomonėmis. Tačiau ne visada ir ne visi autorai, dažniausiai dėl nežinojimo, nevertindavo pirminės priežasties – Stalino–Hitlerio suokalbio vaidmens šiam jau prasidėjusio Antrojo pasaulinio karo epizode – Vilniaus grąžinimo Lietuvos Respublikai.

Vilnius organiškai susijęs su Lietuvos valstybės istorija

Knygos pradžioje LKMA akademikas filosofijos dr. Zenonas Ivinskis rašo: „Vargu ar galima rasti kitą tokį miestą, kuris taip neatjungiamai būtų suaugęs su viso krašto istorija. Vilnius ir jo kraštas organiškai yra susijęs su visos didžiosios Lietuvos kunigaikštijos istorija. Jo praeitis yra tik dalis anos garsiosios valstybės istorijos. Štai, ne kur kitur, o Vilniaus krašto plotuose kūrėsi Mindaugo valstybė. Todėl 12–13 amžių Lietuvos, kurią rusų metaščiai vadina „Litva“, branduolys yra didesne dalimi Vilniaus žemės plotai“.

Gerokai keista, kai dabartiniu metu pasigirsta aukšto rango Lenkijos politikų balsų, teigiančių, kad Vilniaus kraštas nebuvo okupuotas. Iš vertus neiginių tiesioginė kalbą reikštų, kad Vilniaus kraštas buvo ir tebėra tik Lenkijos Respublikos teritorijos dalis, laikinai valdoma ar okupuota... lietuvių.

Stalino–Hitlerio suokalbio tikslas ir pasekmės

Faktų kalba nėra vienareikšmė. Ji priklauso nuo vertintojo požiūrio, interesų, įsitikinimų. Žinoma, visada domina faktu autentiškumas ir tikrumas. Apmaudu, kai pramaną ar klasotę mėginama pateikti kaip istorinį faktą. Apmaudu, kad senosios Lietuvos istoriją raše ne lietuviai, o svetmieji. Kita vertus, ne mažiau įdomūs klastočių, apgaulės, mulkinimo faktai. Ypač naudinga žinoti apie kai ku-

riuos itin svarbių įvykių nutylėjimo faktus.

Vienas iš reikšmingiausių praėjusio 20 amžiaus faktų, pakeitusių Baltijos regiono, Europos, kartuu ir viso pasaulio raidą, buvo 1939 m. rugpjūčio 23 d. slaptas dviejų totalitarinių režimų vadeivų Stalino ir Hitlerio suokalbis. Pasak rusų rašytojo V. Suvorovo, jis pasirašė Stalinas Molotovo ranka, Hitleris – Ribentropo (M-R paketas). Tada buvo suplanuota Antrojo pasaulinio karo pradžia ir pasidalintos Vidurio Europos nepriklausomų valstybių teritorijos. Lietuva atiteko nacių valdomos Vokietijos įtakos sferai. Šis ilgą laiką trukęs nutylėjimas iškalbingas kelias požiūriais. Pirmiausia abu diktatoriai gerai žinojo darą sunkų nusikaltimą žmonijai, kuriam nebus senaties, todėl suokalbiui suteikė didžiausią slaptumą.

Antra, suokalbis parodė, kad sovietų ir nacių totalitariniai režimai dangstę agresyvios imperinės politikos tikslus pseudomokslinėmis komunizmo ir nacionalsocializmo teorijomis.

Gal Lietuvos vadovybė tada dar neturėjo žinių apie S-H suokalbj?

Po dešimties dienų Lietuvos užsienio reikalų ministras J. Urbšys buvo iškiestas į Maskvą. Stalinas „be didelių ižangų, paémës ant stalogulėjus žemėlapį, pakeltu tonu neutralios valstybės atstovams pareiškė, kad su Lietuva reikia sudaryti dvi sutartis: dėl Vilniaus ir dalies krašto grąžinimo ir savitarpio pagalbos paktą“.

A. Martinionio nuomone, „tuometiniai valdžios vyrai pasirodė visiškai bejėgiai. Gerai matydami, kad sutartis su bolševikine Maskva neišvengiamai, nesiryo jai pateikti savo sąlygų: grąžinti Lietuvai visas žemes, kurias Sovietų Rusija pripažino 1920 m. liepos 20 d. sutartimi.“

„Tačiau neigai trukus, „kariaujanti valstybė“ iš Rytų, vadinančios SSRS, kaip masalą Lietuvos Vyriausybės kovos, privertusios kaimynus

sybei pateikė Vilnių ir jo sritį. Mūsų krašto vadams nebebuvo kaip šio pašiūlymo atsisakyti: 19 metų mes dainavome ir deklaravome, kad be Vilniaus nenurimisime, o kai atėjo patogus metas mums savo jėgomis susigrąžinti sostinę, valdžios vyrai išsigando, susvyravo ir, tiesiai sakant, prisdengdamis moralia politika, nesiruošimu lenkams „peiliu smogti į nugarą“, pamiršo, kad jie mums smogė 1920 m. spalio mėnesį, pamiršo, kad gedingai Lietuvą paklupdė ant kelių 1938 m. kovo mėn. Taigi geradarė Maskva pasiūlė Vilnių, bet už jį, nepaisant išgarsinto neutralumo (jis buvo reikalingas tik mūsų Vyriausybėi, bet ne Rusijos ir Vokietijos imperijoms), pareikalo Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės, taip sunkiai iškovotos 1919–1920 metais.“

Ginti valstybės teritorinį vientisumą – piliečių teisė ir pareiga

Tuometinė LR vadovybė nebuvo pakankamai ižvalgi, stokota ir strateginio valstybinio mąstymo. Ji nesiryžo paklausyti raginimų patiemis iš Berlyno atsiimti Vilniaus kraštą. Tada agresoriai iš naujo persidalijo būsimą grobį. Ši kartą Lietuva atiteko sovietams. LR Konstitucijavienareikšmių kai byloja apie piliečių teisę ir pareigą ginti Lietuvos valstybę. Peršasi išvada, kad agresoriaus užgrobtos teritorijos išvadavimas ginklo jėga yra teisėtas konstitucinis veiksmas, taigi ir pilietinė pareiga. Gerokai naivūs atrodo aiškinimai, kad tuometinė delsimo ir laukimo pozicija tuo metu buvo labai kilni ir pagirtina. Tokią laikseną galima suprasti ir kaip abejingu mągyvibiniam krašto interesams arba pavojaus Nepriklausomybei nesuvokimą.

Visi didieji Lietuvos kaimynai 19 ir 20 amžių sandūroje jautėsi ištynę Lietuvos valstybės vardą iš Vidurio Europos žemėlapio visiems laikams. Tai liudija nuožmios Nepriklausomybės kovos, privertusios kaimynus

skaitytis su atgimstančios lietuvių tautos pasiryžimu atgauti laisvę ir atkurti valstybę. Tenka pripažinti faktą, kad lietuviybės atraama ir šaltinis – giminės lietuvių kalba – buvo išsaugota ne didikų ir bajorų rūmuose, o kuklioje šiaudais dengtoje pirkelėje.

Sostinė Lietuvos Respublikai grąžinama tik... pusmečiui

Po sutartinės sovietų–nacių aggrijos akto ir nukariautos Lenkijos valdytų žemių pasidalijimo, trečdalis Lietuvos etninių žemių su sostine Vilniumi atiteko sovietams. Maskva visada mėgino ir dabar tebemégina laikiną, gerą pusmetį tetrakuosi, Vilniaus ir dalies Vilniaus krašto valdymo perdavimą Lietuvos Respublikai pavaziudoti kaip ypatingos malonės ar draugiškumo Lietuvai ženkla. Savo ruožtu tokia politika provokuojamos atsakomosios padėkos oracijos, eitynės demonstracijos ir pan.

Sovietų Rusija, perduodama Vilniaus krašto valdymą Lietuvai tik geram pusmečiui, akivaizdžiai parodė, kad ji skrupulingai laikosi Stalino–Hitlerio suokalbio sąlygų. Nors apie tai tuometinė Lietuvos visuomenė dar nežinojo, o LR specialiosios tarnybos, gal ir turėdamos pakankamai informacijos apie slaptąjį susitarimą, negebėjo tinkamai nutekti LR vadovybę. 1940 m. birželio 15 d. po Maskvos ultimatumo raudonarmiečių divizijos įžengė į Lietuvą. Paradoksas – sostinė ir dalis Vilniaus krašto atgauta, o valstybė – sunaikinta, okupantas vykdė masinio genocido akcijas.

Kyla ir kitas esminės svarbos klausimas – kiek laiko ir kokia forma būtų išsilaikiusi Lietuvos valstybė, jei būtų pasielgta pagal pirmąjį S-H suokalbiu numatyta variantą – Lietuvos Respublikos kariuomenė žygioja į Vilnių ir išlaisvina visą užgrobtą teritoriją?

Įsidėmėtinas dabartinio Lietuvos kariuomenės vado gen. mjr. A. Počiaus pasakymas, kad 1939 metų žygis į Vilnių buvo tik simbolinis.

Edmundas SIMANAITIS

(atkelta iš 1 psl.)

Tai reikštų nacionalinio biudžeto bankrotą, ligonių ir pensininkų badą. Finansų ministrė I. Simonytė sako, kad nėra jokių įrodymų, jog liepą sumažintas dyzelino akcizas pasiteisino. Tad Vyriausybė pagrįstai nelinkusi ir kitus mokesčius mažinti.

Prezidentė D. Grybauskaitė tauptymo biudžeto projektą laiko nepakankamai taupiu, vis dar siūlančiu gyventi skolon. Įtakingas britų laikraštis „The Economist“ pažymi, kad Lietuva dar toli gražu nėra subalansavusi savo viešųjų išlaidų ir turėtų kreiptis į Tarptautinį valiutos fondą (TVF). Mūsų valdžia to vengia, nes reikėtų dar labiau mažinti socialines išlaidas.

Valdininkų išlaidavimas piktina

Dauguma žmonių lyg ir sutiktu dar augiai taupyti, bet visai teisėtai piktinasi tuo, kad nei Seimas, nei Vyriausybė nesugeba suvaldyti vis dar išlai-

daujančių valdininkų, kad Seimo narių ir kiti aukštų pareigūnai tik simboliškai susimažino savo pajamas. Tai Vyriausybės silpnumo ir kai kurių Seimo narių pilietinio sąmoningumo stoka. Dėl to belieka tik karčiai apgailestauti. Dėl to ir Nacionalinis susitarimas praskydo. Kita vertus, Lietuvos parlamentarai uždirba 3140 eurų per mėnesį, mažiausia iš visų ES parlamentarų, bet nedaug atsilieka nuo suomų, kurių uždarbis – 4000 eurų. Tačiau suomų vidutinis darbo užmokestis yra nepalyginamai didesnis už lietuvių. Tad dejuoti parlamentarams dėl mažėjančių savo algų nereikėtų.

Praėjusių metų pabaigoje Lietuvos prasidėjės precedento neturintis sunkmetis, nulemtas pasaulinės ekonominių ir finansinių krizės, tėiasi ir užtrucks, todėl visos valstybės institucijos privalo taupyti viešąsias lėšas.

Tik ar taupo? Tai šen, tai ten vis pasigirsta išlaidavimo atvejų. Nors žymiai mažesnių mastų, bet erzinančių visuomenę.

Žiniasklaidos klaidinami žmonės mano, kad biudžeto ir pensijų problemas išspręstų vien valdininkų skaičiaus ir jų algų žymesnis sumažinimas. I. Simonytė tvirtina, kad per biudžetus paskirstoma arti 30 mlrd. litų. Tuo tarpu viešasis administravimas sudaro tik 1,5 mlrd. iš 8 mlrd. litų bendro darbo užmokesčio visų valstybės tarnautojų algos tesudaro 0,8 mlrd. litų. Kitų metų biudžeto deficitas – 7,5 mlrd. Tad nors ir visus valdininkus atleisk, karaliuomenę ir policiją paleisk, problemos be didelių skolų neišspręsi. Dėl to ir buvo kviečiami visi Lietuvos žmonės Nacionaliniam susitarimui.

Visi be išimčių privalo prisijimti pakeiliamą nepriteklių naštos dalį.

Kaip ir iš ko gyvena Lietuva

Euroskeptikams

2010 metų biudžeto projekto pajamos, be ES paramos, bus 13,2 mlrd. litų, arba 1,25 mlrd. mažiau nei šiemet. Biudžeto išlaidos (be ES lėšų) – 18,33 mlrd., 0,9 mlrd. mažesnės. ES parama bus 1,5 mlrd. didesnė ir sudarys beveik 8 mlrd. litų – tai trečdalis biudžeto. To dar niekada nebuvo. Tai geras atsakymas visiems euroskeptikams.

Netikėtai pradžiugino Statistikos departamento pranešimas, kad III ketvirčio BVP, lyginant su II ketvirčio išaugo 13 proc., o lyginant su 2008 m. III ketvirčiu, sumažėjo „tik“ 14,3 proc. (Laimei, neišsipildė skeptikų prognozės – minus 25 proc.). Gal jau tikrai pasiekėme kritimo dugną? Nesubékime, visko dar gali nutikti, bet optimizmo jau daugiau.

Politinė silpnaregystė nepajėgi ižvelgti griūties grėsmės

Lapkričio 3 d. Lietuvos rai-djui duodamas interviu Ministras Pirmininkas Andrius Kubilius pareiškė, kad nepri- ėmus 2010 metų biudžeto jis nebegalėtų dirbtį premjero poste, o valstybėje kiltų griūtis. Tai buvo pasakyta po to, kai prieš tai visą savaitę žiniasklaidoje sklidėsi Darbo partijos vadovas V.Uspaskichas, savo neatsakingomis, bet labai gerai apgalvotomis kalbomis menkindamas ir nie-kindamas valdančiosios koalicijos ir A.Kubiliaus vadovaujamos Vyriausybės sun-kai dirbamus darbus, kad Lietuva kuo greičiau ir su ma-ziausiais nuostoliais išbristų iš ekonominio nuosmukio. Tokioms viešųjų ryšių akcijoms ši gerai, tačiau ne iš ge-riaujosi pusės, žinomą veikė-ją igalino praėjusią savaitę iš Vyriausybės atėjės viešas siūlymas paremti valdančiąją koaliciją priimant 2010 metų biudžetą. Konservatorių lyderis manė, kad „darbiečiai“ galima būtų pasikliauti taip, kaip jais praėjusių kadenciją Seime pasiklivė socialde-mokratai, kada opozicijoje buvę konservatoriai rėmė G.Kirkilo vadovaujamą ma-zumos Vyriausybę. Už tai nebuvo prašyta jokių postų Vyriausybėje, tik atsižvelgti į kai kurias konservatorių pro-gamines nuostatas.

Iš tiesų Darbo frakcija Seime dažnokai įsiklauso į blia-vaus proto balsą ir supranta valdančiosios koalicijos siūlo-mų skaudžių, tačiau reikalini-gų sprendimų svarbą ir kar-tais juos palaiko balsavimų metu. Bet, pasirodo, kad Seimo nario mandatus turintys „darbiečiai“ tėra savo skandalingojo lyderio įkaitai: vos tik buvo viešai prabulta apie galimybę, kad jie paremtų val-dančiąją koaliciją kitų metų biudžeto priėmimo metu, į sceną užkopė pigių rusiškų romanselių „bardas“ V.Uspaskichas. Jis ultimatyviai pareiškė, kad jei nebus atsižvelgta į jo siūlymus drastiš-kai mažinti mokesčius, gerinti sąlygas kai kurioms verslo īmonėms, didinti elektros īkainių tarifus, tai jie biudžeto jokiu būdu neparems. Pasak jo, jei Kubiliaus vadova-jama Vyriausybė nepritars jo siūlymams, tai esą ji tikrai „tarnaujanti monopolininkams“. Žodžiu, jleisk kiaulę į bažnyčią, taiji ir ant altoriaus užlips.

Iš visos V.Uspaskicho re-torikos ir nerealistinių reika-lavimų buvo aišku, kad jis ir

nesiekė ieškoti kokių nors sprendimų, galėjusių pagel-beti visai Lietuvai. Tačiau jis išsireklamavo. Ir dar tokiu būdu, kai save aukštinama žem-minant kitą: neva, štai aš ga-liu savo turtu laiduoti, kad man-o ekonomikos gaivinimo pla-nas suveiks, o konservatoriai ir krikščionys demokratai nieko neišmano, skriaudžia žmones, laiko Lietuvą ekono-mikos duobėje ir dar tarnauja monopolininkams. Ko gi daugiau bereikia sunkmečio užguitiems ar, neduok, Die-ve, darbo netekusiems žmo-nėms? Manote, neįliejo dar didesnės neapykantos val-džiai? Išliejo. Ir saviškius Darbo frakcijos Seime atstovus sudrausmino: žinos, kaip ty-lomis atsakingiems valdančiosios koalicijos sprendimams pritarti. Poviešu V.Uspaskicho pasiskeryciojimų Darbo frakcijai priklausantys Seimo nariai kažin ar remis kitų metų biudžeto priėmimą: „batiuška“ juk pasakė – draudžiu.

Šią savaitę daugelis TS-LKD žmonių trūkčioja pe-čiai ir klausinėja, kas gi premjerui patarė kreiptis į Darbo partiją? Juk ir taip aišku, kokie tai žmonės ir kam tarnauja. Ko iš jų tikėtis? O štai čia ir yra pats įdomiausias klausimas: kas gi vis tik A.Kubilių privertė griebtis lyg paskutinio šiaudo kvietimo „uspaskichiečiams“. Juk valdančiajai koalicijai balsų priimti biudžetą lyg ir užtenka, turi juk 72 Seimo narių mandatus.

Pasirodo, ne visai taip. Ir kaltuoli ieškoti nereikia. Už-sitikrinti iš šalies rimtą para-mą priimant 2010 m. biudžetą valdančiajai koalicijai pri-reikė po to, kai opozicijos ini-cijuota politinė provokacija – interpeliacija švietimo ir mokslo ministriui G.Stepona-vičiui – praktiskai pavyko. Nors ministras poste išsilai-kė, tačiau socialdemokratai, pobalsavimo būriu išgriuve ir Seimo plenarinių posėdžių salės, vienas kitą sveikino su pergale. Interpeliacija tebuvo pretekstas patikrinti valdančių vienybę ir politinė brandos suprasti šalį užgriuvusios krizės naštą ir atsakomybę, kuri tenka tiems, kurie ima-si ją spręsti, gelbėti valstybę nuo bankroto, priimant tikrą nepopuliarius, tačiau bū-tinus sprendimus.

Seimo nariai G.Songaila, K.Uoka, V.M.Čigriejinė (TS-LKD Politinių kalinių ir tremtinių frakcija), E.Jurkevičius ir net R.Kup-činskis nesugebėjo supras-ti interpeliacijos esmės, kai-riosios opozicijos gudraus žaidimo ir nutarė vietoj ben-dro komandinio žaidimo pa-sirinkti savo asmenines am-bicijas ir smulkias nuoskau-das bei nepasitenkinimą kai kuriaiš svietimo ir mokslo ministro sprendimais. Nors būdam valdančiojoje koali-cijoje jie galėjo kitu laiku ir kitomis aplinkybėmis išsi-aiškinti su ministru, išreika-lauti atsižvelgti į jų pastabas, tačiau jie nusprendē tai daryti pradėjė žaisti socde-mų komandos žaidimus ir mušdami įvartį į savo ko-mandos vartus.

Tai dėl jų politinės sil-pnaregystės (naujoką gal-e-tum teisinti nepatirtimi, ta-čiau daugelis jų – tikri poli-tikos senuviai!) A.Kubi-lius, negalėdamas remtis į savus, turėjo kreiptis į „dar-biečius“. Dėl jų asmeninių ambicijų, iškelėtų aukščiau už bendrą interesą, antra-dienį Ministras Pirmininkas buvo priverstas sakyti, kad Seimui nepriėmus biudžeto, jis nebegalėtų dirbtį. Ir dėl štai šitų aukščiau minimų Seimo narių A.Kubilius sa-ko laukiantis visų partijų pa-siūlymų, kaip išbristi iš kri-zės. O iš tiesų laukiantis opozicijos paramos, nes sa-viškiai dar neturi (ar jau ne-beturi) politinės brandos suprasti šalį užgriuvusios krizės naštą ir atsakomybę, kuri tenka tiems, kurie ima-si ją spręsti, gelbėti valstybę nuo bankroto, priimant tikrą nepopuliarius, tačiau bū-tinus sprendimus.

Ingrida VĖGELYTĖ

Jau paraudo šermukšniai

Spalio 17 d., šeštadienį, be-paliovos pliaupė lietus, nuo spalvingų šermukšnių kekių riedėjo dideli, skaidrūs ir šal-ti lašai. Klaipėdos TS-LKD seniorai, dairydamiesi pro lie-taus plaunamus Jūrų techni-kos fakulteto salės langus, laukė atvykstančiųjų į rudenėlio vakaronę „Jau paraudo šer-mukšnai“. Susirinkusieji ap-žiūrėjo išmoningai papuoštą stalą, dalijosi įspūdžiais, do-mėjos įdomesniais kepiniais. Apie senovinius lietuvių papročius pasakojo mokyto-ja, literatė Marytė Radaus-

kienė, savo kūrybos perskai-tė Jadviga Palutienė, poezi-jos mėgėjai pasidžiaugė Pra-no Rasčiaus ir Rimtės Leng-vinienės eilémis. Koncertavo vokalinis instrumentinis an-samblis „Krantų gčl“, vado-vaujamo Antano Juolio. Skambėjo daug menančių jau-nystę dainų, prisiminti seniai šokti rateliai.

Nebuvo oficialių kalbų, nors vakaroneje dalyvavo Seimo nariai E.Jurkevičius ir P.Žeimys. Kiekvienas galėjo juos pakalbinti, pasiaiškinti rūpimus klausimus. Dalyviai

jautėsi laisvai, buvo gera, nes vyrao žmogiško supratimo atmosfera. Tačiau ne vienas tą vakarą pasigedo buvusių tremtinių. Daugelis jų pri-klauso TS-LKD seniorams, LPKTS Klaipėdos filialo pir-mininkui buvo įteiktas gražus kvietimas. Vėliau iš kelių da-lyvaujančiųjų renginyje pa-vyko sužinoti, jog ir jie čia pateko atsitiktinai! Susirinkusieji nuoširdžiai apgailestavo, kad buvę tremtiniai nedalyvavo prasmingame vakare.

Ona PADVARIETIENĖ

Kol ledai ištirpo

1991 metais Šiaulių r. Ba-zilionų miestelio kapinėse pastatytas gražus paminklas Lietuvos partizanams, žuvu-siems 1945–1953 m. Jame įrašyti 24 pavardės. Visi žu-vusieji kilę iš Bazilionų vals-čiaus. Palaikų ieškojimu ir perlaidojimu daugiausiai rū-pinosi partizanų broliai – Petras Tamošaitis ir Pranas Jurgutavi-čius (abu mirę).

Spalio 17 d. perlaidotų parti-zanų atminimui Bazilionų bažny-čioje aukotos šv. Mišios. Po pa-maldų, dalyvavę žuvusių arti-mieji, draugai, vietos gyventojai nuvyko prie Bu-bių seniūnijos Ba-zilionų prieigose iškasto Deglės griovio. Čia 2002

m. pastatytas paminklinis ak-muo, žymintis 1945–1946 metais išniekintų partizanų už-kasimo vietą. Tada toje vietoje tyvuliavo Deglės upelio pelky-nas. Akmenye iškaltas užra-šas: „Priskelimo apygardos Vyauto Didžiojo rinktinės partizanų užkasimo vieta...“ ir

(keliamai į 5 ps.)

Paminklas perlaidotiems partizanams Bazilionų miestelio kapinėse

jautėsi laisvai, buvo gera, nes vyrao žmogiško supratimo atmosfera. Tačiau ne vienas tą vakarą pasigedo buvusių tremtinių. Daugelis jų pri-klauso TS-LKD seniorams, LPKTS Klaipėdos filialo pir-mininkui buvo įteiktas gražus kvietimas. Vėliau iš kelių da-lyvaujančiųjų renginyje pa-vyko sužinoti, jog ir jie čia pateko atsitiktinai! Susirinkusieji nuoširdžiai apgailestavo, kad buvę tremtiniai nedalyvavo prasmingame vakare.

Ona PADVARIETIENĖ

Pabaiga.
Pradžia Nr. 40 (870)

Tačiau dažniausiai apie jį buvo kalbama: „Jis buvo labai padorus žmogus“ arba „Jis buvo labai geras ir padorus žmogus...“ J. Genso reikšmė ir įtaka išaugo po 1942 m. liepos 11 dienos, kai vokiečiai likvidavo Žydų tarybą (judenratą) ir paskyrė jį geto visavalžių įgaliotuoju (Judenaltester). Buvęs jo vadovas Žydų tarybos pirmininkas A. Fridas tapo J. Genso paduotojas administracijos reikalams, o niūrus „amžiną studentą“ Salekas Desleris – paduotojas policijos reikalams. Jis buvo slaptas J. Genso priešas ir gestapo agentas. Yra manoma, kad jis organizavo J. Genso nužudymą. Pats J. Gensas turėjo teisę turėti, nešioti ir panaudoti šau namajį ginklą (pistoletą)“.

J. Genso vadovaujami žydų policininkai atrinkdavo savo žemiečius sunaikinimui Paneriuose. „1941 m. gruodžio 24 dieną, – rašo P. Stankeras, – J. Gensas sudarė sąrašą žmonių, pasmerktų sušaudyti. „Kai jie prašo tūkstančio žydų, aš perduodu juos jiems, nes jeigu mes, žydai, neatiduosime savų, tai atėjekviečiai jūs atimtis jéga. Ta dajie paims ne tūkstančių, o daug tūkstančių. Atiduodamas šimtus, aš gelbsčiu tūkstančius. Atiduodamas tūkstančius, aš gelbsčiu dešimtis tūkstančių“, – sakė J. Gensas“.

Vilniaus geto organizatorius ir administratorius F. Mureris 1942 m. balandžio 29 dieną paskelbė žydų policijos veiklos taisykles, kuriose parašyta: „Vadovaujantis principu, kad žydų tauta pati turi tvarkyti savo reikalus, vi sus Vilniaus miesto Gebitskomisariato įsakymus įgyvendins žydai. Lietuvos apsauga funkcionuos tik kaip priežiūros organas. Žydų policijos veiklos taisykles yra tokios: 1. Žydų policija pavaldži žydų policijos viršininkui Jakobui Gensui; 2. Žydų policija, vadovaudamas žydų policijos viršininko nurodymais, kontroliuoja gete tvarką ir saugumą; 3. Pagrindinė šios policijos funkcija – be jokių išlygų vykdyti Vilniaus miesto Gebitskomisaro įsakymus ir instrukcijas. Žydų policijos viršininkas... bus atsakingas man... 4. Mirties bausmė bus vykdoma visais atvejais, kai... žydų policija neįvykdys Vilniaus miesto Gebitskomisaro įsakymu“.

„Kai kada ir žydų policininkai dalyvaudavo žydų sušaudymuose, – rašo P. Stankeras. – 1942 m. spalio 18 dieną į geto teritoriją atvyko SS

zonderkomandos vadovas SS hauptšarfiureris Martinas Vaisas. Jis atvežė Lietuvos kariuomenės kepurę, papuoštį metalinėmis šešia-kampėmis Dovskydo žvaigždėmis. Tą pačią dieną žydų policininkai nurengė praeivius, vilkinčius odiniais paltais, ir jais aprenge specialų žydų policijos būrį. Šis 22 žmonių būrys spalio 19 dieną išvyko į Ašmeną (Baltarusija). 1942 m. spalio 27 dieną, vykdant masines žydų žudynes (406 žmones), egzekucijoje Ašmenoje dalyvavo ir septyni žydų policininkai, kuriems vadovavo Vilniaus geto policijos viršininko vadovaujotas S. Desleris. „Žydų policija išgelbėjo tuos, kurie turėjo likti gyvi. Tuos, kuriems gyventi buvo likę nedaug, mes atrinkome, ir tegul pagyvenę žydai mums atleidžia. Jie aukomis tapo dėl kitų, dėl mūsų ateities... Mano pareiga – sutepti savo rankas todėl, kad žydų tautai atėjo balsūs laikai. Jeigu jau žuvo 5 milijonai žmonių, mūsų pareiga – išgelbēti stiprius ir jaunus, jaunus ne tik metais, bet ir dvasia, ir nepulti į sentimentalumą... Aš nežinau, ar visi supras ir pateisins mūsų veiksmus, – pateisins tada, kai mes jau būsime išėjė į geto, – tačiau mūsų policijos pozicija tokia: gelbēti viską, ką galima išgelbēti, nepaisant, kad tavo geras vardas bus suteptas, nepaisant, ką tau teks iškentėti“, – sakė J. Gensas savo kolegom. Jis iš principo stengési išgelbēti jaunas moteris ir vaikus. Dar tais pačiais metais Vilniaus geto teritorijoje patys žydai pakore šešis kriminalinius nusikaltėlius.

Vilniaus geto žydų policininkai dalyvavo palydint kolonus nuteistų žydų į Panerius, masinių žydynių vietas. Kai kada Vilniaus policininkai būdavo komandiruojami į Kauną įvykdyti specialias akcijas. Poto Žydų taryba gaudavo raštelių, kuriuose buvo prašoma: „Gelbékite mus nuo Vilniaus žydų policijos“.

Knygos autorius pateikia bent jau lietuvių visuomenei visai nežinomą arba mažai žinomą faktą. Tačiau nemanau, kad po to mes imsimė visam pasauliu išaukti: „žydai žydšaudžiai“. Kai interneto paieškoje surinkau žodžius „Lietuviai žydšaudžiai“ – apstulbau. Kaip plačiai tiražuojami šie neteisingi, piktai žodžiai. Ten rašoma, kad kai kuriuose JAV leidžiamuose puslapiuose apie Lietuvą dau-

giu nieko ir nerasi, tik tuos žodžius.

Nuo 1943 m. liepos 1 dienos žydų policija palaikė tvarą visoje geto teritorijoje, – skaitome knygoje, – skyre sargybinius, patrulius, mobilizavo geto gyventojus darbams. Geto vadovybė net suformulavo „išgyvenimo ideologiją“ – „dirbt, kad gyventum“. Tuo metu gete dirbo 14–15 tūkstančių žmonių (tai beveik 75 proc. visų geto gyventojų). A. Fridas ir J. Gensas stengési išsaugoti getą, išgelbēti kiek galima daugiau žmonių, tačiau jų pastangas duotivokiečiams kuo daugiau karinės produkcijos, talkinti jiems karo metu vertintinos kaip ženkli parama arba net kolaboravimas“.

Iš pradžių gete buvo apie 150 policininkų, 1943 m. rugpjūčio mėnesį – jau 226 žmonės. „Kiekvienas žydų policijos policininkas privalėjo pri siekti, kad dirbs dėl visos žydų visuomenės gerovės. Ne seniai Lietuvos Respublikos centriniame valstybiname archyve, – pasakoja P. Stankeras, – buvo rastas unikalus žydų dokumentas – patvirtinta Kauno geto žydų policininko priesaikos kopija. Dokumentas surašytas ant pergamento dviem kalbom – jidiš (Europos žydų kalba) ir ivritu (Izraelio senaja valstybine kalba) – ir perrištas baltu su žydra kaspiniu. Iškilminga priesaikos ceremonija įvyko 1942 m. lapkričio 1 dieną Slobodkos salėje. Iškilmes duoti priesaiką atvyko 152 geto policininkai, tarybos narai ir daug žydų bendruomenės atstovų. Iškilmes vadovavo žydų policijos ir sionistų organizacijos atstovas E. Zupovičius. Žydų tarybos pirmininko sekretoriaus pavaduotojas skaitė priesaiką jidiš ir ivrito kalbomis, o rikiuotėje stovėjė policininkai kartoją ją žodis žodin: „Aš, Vilijampolės geto žydų policijos darbuotojas, dalyvaujančių Žydų tarybos pirmininkui ir policijos viršininkui, iškilmingai pažadu: nepaisydamas pavojų ir negailėdamas laiko vykdyti man pavestas pareigas; iš užimamų pareigų nesiekti naudos nei sau, nei draugams, nei pažystamiems; visas savo jėgas ir žinias skirti geto žydų bendruomenės naudai. Aš pasižadu (parašas)“.

Skambant simfoninio orkestro muzikai policijos vadovai ir policininkai po vieną prieidavo prie stalo ir pasirasydavo priesaikos tekštą. Su-

Vytautas VISOCKAS

Ir žydai šaudė žydus

šių kalėjime, Rainių miškelyje kankinus mano uošvį? Neįmanomas dalykas – žydų enkavėdistų, kagėbių tiesiog nebuvó. Buvo enkavėdistai ir kagėbių, bet be tautybės, jie tiesiog – „tarybiniai aktyviai“, „tarybiniai patriotai“. Deja, 3000 „žydšaudžių“, klaidžiojančių internetinėje erdvėje, tautybę turi: jie – lietuvių, net lietuvių didvyriai, tokie kaip Adolfas Ramanauskas-Vanagas. Taip negalima.

Aš žydų nešaudžiau. Tiesa, girdėjau, kaip šaudė, nes Alytuje gyvenome netoli Vidzgirio. Ten šaudė. Bet, kaip vėliau sužinojau, ne tik žydus. Būdamas Vilniaus universiteto ketvirto kurso studentas Alytaus 2-ojoje vidurinėje mokykloje, kurią bai-giau, atlikau pedagoginę praktiką, vedžiau savo auklėjamają klasę nusilenkti fašizmo aukoms, tragiską gyvenimą baigusioms Vidzgiryje. Yra išlikusi nuotrauka.

O mane vadina žydšaudžiu, nes esu lietuvis, „žydšaudžių tautos“ atstovas. Skaudu, kai rašytojas Jonas Mikeliškis vadinas „lietuviškuo Gebelsu“, kai tyčiojamas iš mūsų didvyrių, mūsų patriotų.

Žydšaudžiai buvo tik fašistai. Jie vieninteliai gali būti vadinti šiuo baisiu žodžiu ir dėl to neturėtų pykti. Jeigu kalbame iš eismės, tiesa yra tokia. Jie žydus šaudė ne tik savo, bet ir lietuvių, ir lenkų, ir latvių, ir estų, ir prancūzų, ir kitų rankomis, tačiau esmė tai nekeičia: jie buvo žydšaudžiai. Žydus jie šaudė ir žydų rankomis. Ir tai akivaizdžiai matome iš P. Stankero knygos „Lietuviai žydų policijos batalionai 1941–1945 m.“ Daug ką tame kare kitų rankomis darė ir už fašistus ne geresni sovietų bolševikai. Ir darbar tebedaro. Rugsėjo 26 dieną Vilniuje V. Putino emisarių perrašinėjo Antrojo pasaulinio karo istoriją, tokią nepatogią dabartinei Rusijai. Šioje konferencijoje atsisakė dalyvauti net Liudas Truska, dėl to Justo Paleckio vaikaitis labai apgailestavo. Užtat dalyvavo Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas S. Alperavičius, rusiškai skundėsi, kad Lietuvoje žydams skiriamas nepakankamai dėmesio, kad iki šiol populiarė „dviejų genocidų teorija“, pagal kurią esą žydai naikinė lietuvius, todėl šie vėliau ēmė jiems keršti.

Visai kaip 1940-aisiais. Lietuvos žydai užtarimo ieško pas stalinizmo epochos gynėjus? ..

„XXI amžius“

Naujos knygos

Himnas lietuvių tremtinių šeimai

Buvęs Sibiro tremtinys Vincas Kazanavičius savo vairkytės ir pauauglystės atsiminimų knygoje "Narvydiškis", išleistoje 2004 m., raše: "Neišsakomas žodžiai Tėviškės ilgesys, tėvų sukurtų sodybos grožybų išniekinimas paskatino aprašyti namų vaizdus, tėvų, kaimynų, giminės bendravimą ir to meto krašto pačius".

Pavydėtinai kruopščiai autorius perteikia ne tik giminaičių, bet ir nuomininkų, naujakurių, amatininkų, Lietuvos Laisvės kovotojų – partizanų likimų vingius, mini garbingus svečius – Juozą Dženkaity, Tomą Zauką, teisės mokslininką profesorių Mykolą Riomerį. Čia ir išpudingas autorius motinos pa-

sakojimas apie Aukštaitijos kunigą Joną Katelę. Atidaus mūsų dramaturgų démesio verta pateikta Vinco Ruzgo tragedija (111-114 psl.)

Greta tautosakos perlų – padavimų, legendų, anekdo-

tų, papročių, burtų, publikuojamas kaimo kalbos žodynėlis bei giminės genealoginių medžių, gimtujų namų, sodybų, planų schemos. Visa tai skamba tarsi autorius meilės himnas Gimtinei.

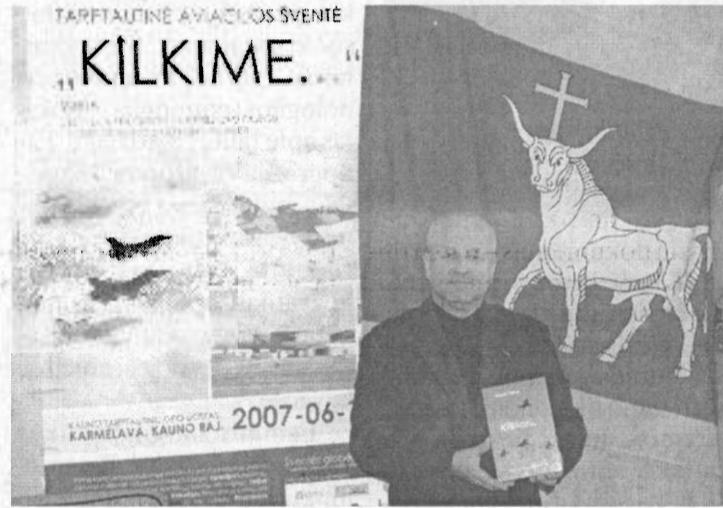
Šiemet išleista antroji dvigubai didesnės apimties (406 psl.), gausiai iliustruota autoriaus fotografijomis knyga "Vargo kelai". Joje jamžinta Kazanavičių ir šimtų lietuvių tremtinių šeimų kančios bei likimai prie Jenisejaus, Angaros, jų santakos Strelkose. Reikia dėkoti Dievui už Vincui Kazanavičiui padovanotą unikalą atmintį, išlaikiusią žmonių vardus, pavardes, jų žodžius, lemties žaizdas.

(keliamai i 6 psl.)

Pirmai knyga apie karą aviacijos šventes

Lietuvos kariuomenės dienos išvakarėse skaitytojų pasiekė Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų viešųjų ryšių vyriausiojo specialisto Gintauto Deksnio pirmoji knyga „Kilkime...“

Knygos autorius, turintis didžiulę švenčių ir ceremonijų, įvairių daugiaplanių projekto patirtį, penkuose knygos skyriuose apie Lietuvos karo aviacijos šventes akademiniam skaitytojui pateikia charakteringiausią Lietuvos kariuomenės karo aviacijos švenčių viziją. Ši studija, taikytina tiek akademinei mokyklai, tiek charakteringai aviacijos specialistų auditorijai, skaitytojus supažindina su galima aviacijos švenčių kilme, atsiradimo ir jų raidos chronologine tasa, švenčių programomis, istoriniais faktais, kartais pagrįstais virtualiais įvy-

Knygos autorius Gintautas Deksnys

kiais, nuo pirmosios Lietuvos karo aviacijos 1921 metų įvykusios šventės iki nūdienos.

Knygą išleisti padėjo Kauno apskrities viešosios bibliotekos, Vytauto Didžiojo karo ir Lietuvos aviacijos muziejų specialistai ir rėmėjai. Metus trukusi stu-

dija skirta Lietuvos karo aviacijos ir Laikinosios sostinės 90-mečiams paminėti.

Knygos „Kilkime...“ su tiktuvės ir pristatymas įvyks lapkričio 20 d. 15 val. Kauno rotušėje, lapkričio 26 d. 16 val. – Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje.

"Tremtinio" inf.

Kol ledai ištirpo

(atkelta iš 3 psl.)

1990 m. žuvusių partizanų artimųjų rūpesčiu buvo išaiškinta užkasimo vieta ir pastatytas kuklus medinis kryžius. Jam sunykus artimieji dėjo pastangas, kad ta vieta nebūtų pamiršta. Laisvės kovotojų atminimo jamžinimu rūpinosi partizano Stasio Levicko duktė Zita Levickaitė-Jonaitienė. Jai padėjo Bubių seniūnas Vytautas Slabys. 2002 metais pastatytas paminklinis akmuo, kurį Bazilionų bažnyčios klebonas pašventino tik 2009 m. spalio 17 d. – po

septynerių metų.

Kodėl buvo vilkinama? Vykstant žemės reformai paminklinis akmuo atsidūrė dirbamoje privačios valdos žemėje. Priėjimas prie akmens numatytas tik persikėlus per Deglės griovį šlapiai 100 metrų ilgio ir 1 metro pločio taku. Daug kartų buvo prašoma pastatyti tiltelių ir sutvarkyti taką. Pažadų būta, tačiau rezultato – jokio. Moters prašymu niekas neklausė. Tada šio reikalo ėmėsi LLKS Prisikėlimo apyg. vadės Juozas Mocius. Jis pasikalbėjo su Šiaulių ra-

jono valdžia, rašė prašymus į kitas instancijas. Visi tik atsikalbinėjo: nėra lėšų, nėra projektą. Pagaliau pasiepta, kad 2005 m. balandžio 18 d. akmuo buvo ištrauktas į Lietuvos Respublikos Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą. Tačiau darbai ir tada nepajudėjo. 2007 m. rugsėjo 17 d. Juozas Mocius kreipėsi į Seimą. I vietovę, kur reikėjo pastatyti tiltelių, buvo pakviestas tuometinis krašto apsaugos ministras Juozas Olekas. Jis žodžiais patvirtino, kad praėjimas būtinės

Spalio 31 dieną, Vilniaus išvadavimo 70-ujų metinių išvakarėse, už Nepriklausomybės idėjų puoselėjimą ir nuoširdų bendradarbiavimą su Katalikų Bažnyčia buvo apdovanotas LPKTS pirmininkas Antanas Lukša ir žmona Eugenija Irena. Buvęs Lietuvos kariuomenės vyriausasis kapelionas, atsargos majoras, kunigas Alfonsas Bulota Jo Eminencijos Kardinolo Vincento Sladkevičiaus Atminimo Lietuvos Laisvės koplyčioje šeimai įteikė atminimo dovaną – Šventojo Tėvo Benedikto XVI palaiminimą.

Garbingo apdovanojimo proga sveikiname LPKTS pirmininką ir žmoną linkédami nepalažiamos valios ir sekmingų darbų Tėvynei Lietuvai.

LPKTS valdyba,
„Tremtinio“ redakcija

Pastatykime paminklą Motinai

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajunga jau ne vienerius metus siekia jamžinti Laisvės Kovotojų Motinų atminimą. Prieš keletus metus kilo idėja pastatyti simbolinį Kovotojų žmogaus paminklą, žuvusiu už Lietuvos Laisvę, Motinos paminklą, numatyta jam vieta Kauno buvusiose senosiose kapinėse. Sumažymas pradėtas įgyvendinti.

Prie šio paminklo pastatymo galite prisidėti ir Jūs, Jūsų šeimų nariai, giminės, kaimynai, pervesdami į Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos DnB NORD banko sąskaitą Nr. LT864010042501566754 norimą paaukoti sumą.

Dékojame paaukojusiesiems:

Elenai Kentaitei – 20 litų,
Danutei Lukošiūnaitei – 100 litų,
Vytautui Aleksandru Žutautui – 300 litų,
Zitai ir Jonui Rindeikoms – 100 litų,
Bronei Stepulaitienei – 100 litų,
Janinai Šleivytei – 200 litų,
Teresei Bertašienei – 100 litų,
Liudui Algirdui Bakšiui – 100 litų,
Elenai Šukevičienei – 100 litų,
Liucijai Butkienei – 100 litų,
Reginai Žukienei – 100 litų,
Julijai Vaicekauskienei – 300 litų,
Bronui Smailiui – 100 litų,
Vaclavui Arbočiui – 50 litų,
Birutei Kamandulienei – 50 litų,
Algimantui Tūtlui – 100 litų.

LPKTS pirmininkas Antanas Lukša

ir pažadėjo, jog darys įtaką, kad darbai būtų atlikti. Deja...

Po Seimo rinkimų Šiaulių rajono mero pavaduotojas Jonas Novogreckas kreipėsi į krašto apsaugos ministrę Rasą Juknevičienę ir prašymas buvo patenkintas.

Vietos valdžios atstovai – Bubių seniūnas Vytautas Slabys, Bazilionų bendrijos pirmininkas Jonas Radžvilas, Šiaulių r. savivaldybės mero pavaduotojas Jonas Novogreckas akmens pašventinimo dieną atvyko prie paminklo, meldėsi, klausėsi partizanų dainų, atliekamų LLKS Prisikėlimo apygardos vyrų ansamblio "Viduranktį nežuvę".

Ledai ištirpo. Lengviau atsivėpė žuvusių partizanų artimieji, ypač daug rūpesčių patyrusi Zita Levickaitė-Jonaitienė. Ji ir Juozas Mocius nuoširdžiai visiems padėkojo.

Marija RIMKIENĖ

Tėvynės ilgesio spalvos

Tėsinys.
Pradžia Nr. 40 (870)

Pasigirdo šaudymas, šunų lojimas, konvojaus komandos. Po kurio laiko atidarė mūsų vagoną ir pamatė, kad grindys išluptos. Prasidėjo "linksmoji dalis". Atneše krūvą bylų, visus perskaičiavo, išsiaiškino, ko nėra. Tada užkallė grindis ir darbavosi plaktukais, kol pavargo."

Lageris, pirmieji politinių kalinių patirti išpūdžiai pateikiami realistiškai ir be pagrįsimų: "Pasiekėme Solidamską – vienaaukščių medinių namelių miestą purvinomis gatvėmis ir mediniai šaligatviai. Iš stoties koloną nuvarė į paskirstymo punktą. Tai didžuliai barakai, apstaityti bokšteliais ir apjuosti spygliuota viela. Barakai įrengti taip: į žemę sukalti stulpai, o ant jų – storą lentų grindinys su tarpais praėjimui. Čia gulėjo keli tūkstančiai būsimų miško kirtėjumištininkų. Antrą dieną po mūsų atvykimo atvarė didelį etapą iš Donbaso. Matyt, GULAGO valdžia nusprenude permesti dalį darbo jėgos iš šachtų į miško kirtimo darbus. Čia pat siautėjo vagys. Per sugulosisius kaip silkes žmones, vaikščiojo, bėgio vagių pasiuntiniai. Pamatė, kad žmogus turi geresnį megztinį, pagalvėlę ar marškinius, skubėjo atimti.

Ivyko netiketas dalykas. Jaunas bernas žygavo per žmonių kūnus, norėdamas kažką atimti. Staiga vienas gulintis ant grindų pradėjo klykti, šaukti baisiu balsu. Prie jo prisijungė tūkstantinė minia. Baisus kaukimasis vagis išgąsdino. Jie aprimo. Atidarė barako durys, į vidų įėjo penki ar šeši prižiūrėtojai ir praėjo tarp gultų. Vadinasi, šaudė ne jie. Po keliu minucių vėl atsidarė iš karto dvejos barako durys. Į vidų įėjo automatais ir kulkosvaidžiais ginkluoti čekistai. Komanda: "Gulti. Kas pakels galvą, šauti be perspėjimo". Visi nurimo. Tylu. Čekistai buvo savojo "amato" specialistai – jie lengvai skyrė vagis nuo politinių kalinių. Vagys gulėjo ant pagalvių, apsklojė antklodėmis, šalia stovėjo priplėšto turto maišai. Vagis atrinko ir išvarė laukan, kaip stovi. Po to jų priplėštą turtą išnešė į lauką ir suvertė į didelę krūvą. Po pusryčių kaliniams liepė atsirinkti, kas priklauso. Tačiau labai mažai kas išdriso ieškoti savo daiktų. (...) Pokelių dienų pasikartojo ta pati procedūra – išrikiavo prie vachtos: "Pavardė, vardas, tévo vardas". Nuvarė prie Kamos. Milžiniš-

ka upė. Kitas krantas rūke vos matyti. Suvarė į baržų triumus. (...) Plaukėme Kama aukštyn, paskui, rodos, Višeros upe. Baržos sustojo prie kaimelio. Ten buvo lageris. Jame – tuščias barakas, į kurį mus, apie 200 vyrų, ir suvarė.

Kai dalino maistą, iš barako mus išleido į bendrą zoną. Tada pirmą kartą pamačiau, kaip lageryje gyvena žmonės. Kai atvyksta naujas etapas, visi ieško draugų, pažiūtamų, giminių. Ir man teko susitikti jaunystės, mokslo draugą. Kitą rytą vėl mus išrikiavo, dabar jau pradėjome žygį.

duoną ir machorką. Mumssakė, kad gausime valdiškus drabužius. Turėjau pilkas languotas kelnes. Su vienu kaliniu susitariau išmainyti jas į duoną. Tas vyras dirbo staliumi. Nuėjau pas jį, atsisėdau ant varstoto ir kojomis netycia pajudinu varstoto dureles. Jos atsidarė ir iškrito nuogas lavonas – žmogaus griauciai, aptraukti oda. Išsigandė net pašokau, o senas rusas sakė: "Vaikine, čia dar ne tiek visko pamatyti". Pasirodo, tuo varstoto kraudavo lavonus, kol jų susirinkdavo daugiau, tada kinkydavo arklį ir veždavo laidoti už zonas.

Rupainių šeima, Aloyzas – dešinėje

Kiek kilometrų mus varė, neišsivaizduoju. Manau, gal 50–70. Buvo rudo, lietus, baisus purvas. Aplink taiga...

Atvarė įlagerį. Jis vadinosi "Bubel" (Bubelskij). Čia mus išrikiavo, patikrino medicinos komisija. Buvome vertinami pagal penkias sveikatos kategorijas. Pirmosios kategorijos atstovų tarp mūsų nebuvu. Tai turėjo būti sveiki, normalūs vyrai. Antrosios – gal tik keletas. Pagrindinė kategorija – antra-trečia. Tai sveiki tik liesi, suvargė, nusilpę žmonės. Trečiosios – visiskai paliege, ketvirtosios – invalidai. Gydytojai mus tikrino taip: pačiupinėja vyro nuogą užpakuoj ir pagal tai, kiek yra raumenų, sprendžia, kuriai kategorijai jį priskirti. Aš patekau į antrą-trečią kategoriją. Reiškia, eisiu į taigą. Lageris buvo OLPO centras. Zona buvo padalyta į vyru, moterų ir sifoną (venerinių ligų). Lageris turėjo šiokį tokį ūki, sodino bulves. Buvo ir lagerio ligoninė.

Pirmosiomis dienomis domėjausi viskuo. Svarbiausia, ar galima pabėgti. Buvau girdėjės, kad bandymu pabėgti būta, bet jie baigėsi nesėkmėmis – gyvų bėglių į lagerį neparveda. Bėga daugiausia vagys.

Senbuviai kaliniai vaikštinėjo po barakus ir apžiūrinėjo, ką iš naujokų galima gauti. Jie ne plėsė, bet mainė į

(Bus daugiau)

Himnas lietuvių tremtinių šeimai

(atkelta iš 5 psl.)

Visa, kas išprasminta "Vargo keliuose", – skaudėtiesa, liudijanti ką patyrė lietuvių tremtyje, – reikšminga dabar ir amžinai. Autorius pateikė Sibiro tremtinių šeimų būti ir buiti, dokumentavo jų lemtį. 291 psl. skaitome tekstą apie Motiejūno šeimą:

"Silva Motiejūnas išremtas su vaikais 1948 05 22 nuo Rokiškio į Krasnojarsko kr., Kazačinsko r., Jazajevkos miško ruošos punktą. Ten dirbdamas pamilo lietuvaitei ir sukūrė šeimą. Po kurio laiko atvažiavo į Strelką, įsidarbinė Pabėgių gamykloje. Auginio dukterį. Sugrižę į Lietuvą gyveno Rokiškyje, bet vos sulaukęs pensinio amžiaus mirė. Ši malonų, ramaus būdo ir draugišką vakinę pažinojau jaunystėje. Mes kartu mokėmės Rokiškio gimnazijoje, net viename suole sédėjome." Sie atsiminimai – vertinga Lietuvos etnologijos (etnologija – mokslas apie tautą) medžiaga. Etnografija (tautotyra) nagrinėja materialią visuomeninę ir dvasinę tautos veiklą, tūria tautos būdą ir kultūrą. Etnografija – aprašomasis metodas. Šiuometu Vincas Kazanavičius naudojosi abiejose knygose.

Esminis žmonijos būties pagrindas – šeima. Iš sąmoningų, kultūringų šeimų susidaro tauta, kurianti savo valstybę. Šeimos néra kuo pakieisti. Šeima – esminis visuomenės ir žmonijos išlikimo laidas. Lietuviai labai rimtai vertina vedybas. Ir mūsų liaudies dainose tai atsispindi.

Priešai lietuvius naikino tremdami šeimas, vykdė žiaurų genocidą – tautažudystę. Sibiro šaltyje ir skurde lietuvių šeimos parodė aukštą dvasinę kultūrą, asmeninę dorą, darbštumą, patikimumą, kūrybingumą. Niekas neįžudė, elgesi oriai, garbingai, nepamiršo savo tautos papročių, neatsisakė kalbos, dainos, tikėjimo.

Knygų autorius tarsi gieda himną lietuvių šeimai nuo tremties iki mirties. Mūsų šeimą ugđė, stiprino ir vienijo galingas Tėvynės ilgesys. Ilgesys – visų lietuviškiausias jausmas, tobulybės siekis. Mišri šeima mums pikčiau už "blatnuosis" plėšikus, už palaidas Sibiro girių meškas.

"Mūsų tautos galybė – kultūra," – skelbė Vaižgantas. Kultūros tikslas – gėriu įveikti blogi, nenusivilti, nesižerti nesėkmėje. Tremia-

mieji vagone giedoję Tautos himną, "Marija, Marija", Sibiore neišsižadėjo lietuviškos veiklos, dainų, šokių, gegužinių pamaldų, laidotuvių iškilmingumo, pagarbos mirusijų kapams. Buvo tremtiniai į gimtinę vežė artimųjų kaulus, nes tikėjo Amžinuoju Gyvenimu. Amen... "Amen" – reiškia "tikrai".

Autorius vaizdžiai ir detailiai pasakoja apie savo sėkminges darbus tremtyje. – buvo batsiuvys, buhalteris, "chemierius", visada gabus fotografas. Lietuviai vengė vergiškų darbų kolchozuose, stengėsi bent miškų kirtavietėse ar medienos paruošose triūsti.

Idomus autoriaus aprašomas apie susitikimus su ižymiais žmonėmis tremtiniais: ministru Konstantinu Šakeiniu, garsiu advokatu Zigmui Toliušiu, lenkų žurnalistu Bruno Možickiu, čeku Ledriu, rusų intelektualais Semionovu, Jursičevu, ukrainiečiu Ivaniščevu, gruzinu Tabidze.

Mūsų atmintis – tautos savigyna ir atspara. Etnografinius atsiminimus Vincas Kazanavičius baigia prasmingai – Lietuvoje tarp savujų – buvusių tremtinių susitikimu su plačia Kazanavičių gimine.

Lietuviai – poetų tauta. Mes kūrėme ir kuriame eiles, koncentruojančias mūsų išgyvenimų mintis. Esame dékingi atsiminimų autorui už publikacijas, skirtas Kaunui, už Antano Kazanavičiaus poezijos atodūsių: "Aš toli nuo Tėvynės užaugau, / Prie Baikalo, kur teka Tuva, / Švelnų žodį krūtinėje saugau, / Lietuva, Lietuva."

Okupuota Lietuva grįžių iš tremties nelaukė. Autorius aprašo savo rūpesčius sugrižus į Tėvynę, sužinome apie Kazanavičių šeimos darbus, apie sūnų Gintautą.

Neslėpkime: į Sibirą beteismo buvo tremiamos turtingiausios, darbščiausios, kultūringiausios, doriausios lietuvių šeimos. Dvi Vinco Kazanavičiaus atsiminimų knygos yra šių šeimų šventraštis tėvams, vaikams ir vaikaičiams.

Garbės pareiga šiuos leidiinius turėti ir skaityti, ypač Rokiškio krašto tremtiniam, 1948 m. gegužės 22 d. pradėjusiems vargo kelius Sibire. "Vargo keliai" turėtų rasti viešas šalies bibliotekose, turėtų būti pagarbaciai cituojami etnologų ir pedagogų dabar – jau amžinai.

Vytautas NARAŠKEVIČIUS

Kazys Giedraitis

Lapkričio 2 dieną, eidas 85-uosius metus, po sunkios ligos mirė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos narys, Lietuvos ventinės rinktinės karys savanoris, Lietuvos ventinės rinktinės karių sąjungos vadovo pavaduotojas, Vyčio Kryžiaus ordino kavalierius, dimisijos kapitonas Kazys Giedraitis.

Kazys Giedraitis gimė 1925 m. kovos 17 d. Jurbarko valsčiaus Antkalniškių kaime, amatininko šeimoje. 1944 m. vasario 16 d. generoliui Povilui Plechavičiui pakvietus stoti į Lietuvos ventinę rinktinę, nedvejodamas savanoriu įstojo Jurbarko komendantūroje. Kaniavos kaime dalyvavo kautynėse su Armija krajova.

Pokario metais dirbdamas Amatų mokykloje K. Giedraitis su kitais meistrais taisė ginklus partizanams. 1948 metais buvo areštuotas, Karo tribunolo nuteistas 25 metams lagerio ir 5 metams tremties, išvežtas į Karagandos sritį. 1956 metais buvo paleistas ir grį-

žo į Lietuvą.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę K. Giedraitis išstraukė į aktyvią Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos veiklą, ilgą laiką budėjo KGB rūmuose Vilniuje, nuo 1996 metų aktyviai prisdėjo prie Lietuvos ventinės rinktinės atkūrimo ir visą laiką buvo renkamas į LVRKS tarybą. Paskutiniuosius šešerių metus buvo vadovo pavaduotojas.

Kazio Giedraičio iniciatyva Varėnos r. Kaniavos kaime buvo pastatytas paminklas žuvusiems Ventinės rinktinės kariams pagerbtį, jis daug prisidėjo Kauno karininkų ramovėje steigiant memorialinį kambarį generoliui Povilui Plechavičiui. Kazys Giedraitis negailėjo pastangų ir sveikatos statant paminklus susaudytiems Ventinės rinktinės bendražygiamus Aukštuojuose Paneriuose, generoliui Povilui Plechavičiui Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje. Jis dažnai dalyvauodavo susitikimuose, patriotiškai švietė ir auklėjo moksleivius, būsimuosius karius.

Skelbimai

Lapkričio 13 d. (penktadienį) 13 val. LPKTS salėje (Laisvės al. 39, Kaune) įvyks atminimo valanda "In memoriam tremtiniams". Prisiminimais apie tremtinų palaikų pergabėnį iš Igarkos į Lietuvą ir palaidojimą dalinsis 1-osios ekspedicijos vadovas Vytautas Putna. Bus rodomas jo sukurtas videofilmas "Ilgas gržimokelias į Sibiro įgimtają žemę". Koncertuos "Kauno senjorai".

Bus galima įsigyti V. Putnos knygą "O mes ar sugrįšim..." Maloniai kviečiame dalyvauti.

Renginio globėja LR Seimo narė V.V.Margevičienė.

Utenos buvusių politinių kalinių ir tremtinų choras „Ainiai“ švęs 20-metį. **Lapkričio 13 d. (penktadienį) 17 val.** Utenos kultūros centre įvyks jubiliejinis koncertas. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Šiaulių universiteto leidykla netrukus išleis kompaktinę plokštelynę (CD) „Sibiro Alma Mater“. Šioje kompaktinėje plokštelyje pateikiama išstraukos iš visų trijų knygų (sud. Romualdas Balutis): „Sibiro Alma Mater“ (2005), „Sibiro Alma Mater. Dimicandum!“ (2007) ir „Sibiro Alma Mater. Post scriptum“ (2009). Be to, čia rasite šių knygų viršelius, nuotraukas iš trilogijos pristatymų, taip pat aukojosiųjų kryžiaus statymui Kryžių kalne akto ir sąrašo kopiją, straipsnių apie buvusių tremtinų pastatytą atminimo kryžių Lietuvos šviesuoliams, mokytojams, seneliams, tėvams, broliams ir sesėms, kentėjusiems Sibiro kančias.

Kompaktinėje plokštelyje esanti medžiaga svarbi buvusiems tremtiniams kaip laiku ištartas paliudijimas apie Sibire praleistą vaikystę ir jaunystę, svarbi kaip pagarba tėvams, mokytojams ir kitiems šviesuoliams, svarbi šio laikotarpio žmonėms, pagarbiai ir suprateringai vertinantieji istoriją, besimokantiems suprasti dabartį ir save.

Kompaktinės plokštelynės „Sibiro Alma Mater“ kaina – 10 litų.

Kviečiame kreiptis į Šiaulių universiteto leidyklą visus norinčiuosius įsigyti naujausią leidinį apie šį ypač svarbų mūsų tautos istorijos laikotarpių. VšĮ Šiaulių universiteto leidykla, Vilniaus g. 88, LT-76285 Šiauliai; tel./faksas (8 41) 520 980. El. paštas: knygos@cr.su.lt.

SL289

Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija: Aušra Šuopytė,

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Tremtinys

Pro memoria

Už nuopelnus Lietuvos Respublikai Kazys Giedraitis apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu, Lietuvos nepriklausomybės medaliu, Vyčio Kryžiaus ordinu, Lietuvos ventinės rinktinės Garbės kryžiumi, Krašto apsaugos ministrijos medaliu už nuopelnus, Lietuvos šaulių sąjungos pasिंžemjimo ženklu.

Šviesus Kazio Giedraičio atminimas liks Jį pažinojusiųjų ir su juo bendravusiųjų širdyse.

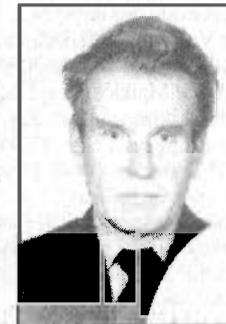
Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukteris ir artimuosius.

Lietuvos ventinės rinktinės karių sąjungos taryba

ILSEKITES RAMYBEJE

Aloyzas Jankeliūnas
1934–2009

Gimė Jaciūnų k., Pušaloto valsč., Pasvalio r., ūkininkų šeimoje. 1949 m. kartu su tėvais ir trimis seserimis buvo ištremtas į Irkutsko sr. Taišeto r. Sujetichos gyv. Ten įgijo elektriko specialybę, dirbo elektriku. 1958 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Panevėžyje. 1966 m. vedė. Ilgą laiką dirbo Panevėžio pieno kombinate, vėliau stiklo fabrike. 1989 m. iš Sujetichos parsivežė tėvo palaikus. Nuo 1997 m. buvo LPKTS Panevėžio filialo narys.

Palaidotas Kupiškio r. Subačiaus kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukterį, seseris ir artimuosius.

LPKTS Panevėžio filialas

Apolionija Jasinskienė

1921–2009

Gimė Biržų aps. Skamarakų k. ūkininkų šeimoje. Ištakėjo už kaimyno Kosto Jasinsko. Susilaikė dukters ir dviejų sūnų. 1948 m. su mažamečiais sūnumis ištremtas į Irkutsko sr. Golumetskio r. Sakajaus gyv. Vyras su dukterimi liko Lietuvoje, slapsėtės. Kartu buvo ištremti ir Apolianijos tėvai. Tėvas mirė Sibire. 1989 m. tėvo palaikus parsivežė į Lietuvą.

Palaidota Biržų r. Deikiškių k. kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnus ir giminės.

LPKTS Panevėžio filialas

Užjaučiame

Mirus nuoširdžiam bičiuliui, bendražygiui

Kaziui Giedraičiui,
nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS pirmininkas
Antanas Lukša,
LPKTS valdyba,
„Tremtinio“ redakcija

Mirus ilgamečiui LPKTS Kauno filialo nariui, kariui savanoriui,

dim. kpt. Kazui GIEDRAIČIUI,
nuoširdžiai užjaučiame žmoną Stanislavą, dukteris ir artimuosius.

LPKTS Kauno filialas

Buvusių politinių kalinių ir tremtinų chorų vadovų démesiui!

Visus chorų vadovus arba jų atstovus, žadančius su savo kolektyvais 2010 m. birželio 12 d. dalyvauti jubiliejineje respublikinėje dainų ir poezijos šventėje „Leiskit į Tėvynę“, **lapkričio 7 d. 11 val.** kviečiame atvykti į Telšių Žemaitės dramos teatrą (Respublikos g. 18) patikslinti ir suderinti šventės repertuarą.

Elena Vareneckaitė-Vilkickienė

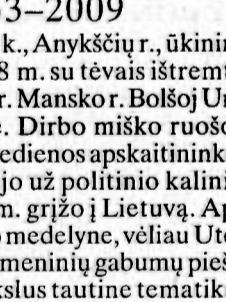
1933–2009

Gimė Smolinos k., Anykščių r., ūkininkų šeimoje. 1948 m. kartu su motina buvo ištremtas į Irkutsko sr. Taišeto r. Kvito gvyvėnietė. Dirbo gaisrinėje. I Lietuvą grįžo 1959 metais, apsigyveno Šiauliouose. Vedė, užaugino sūnų. Šiauliouose dirbo eksperimentinėje elektrokonstrukcijų gamykloje, EMV-6 bei statybos remonto bare.

Palaidotas Šiaulių Ginkūnų kapinėse.

Užjaučiame žmoną, sūnų bei artimuosius.

LPKTS Šiaulių filialas

Stanislovas Bijeikis

1925–2009

Gimė Kentraičių k., Šiaulių r. 1949 m. ištremtas į Irkutsko sr., Bodaibor., Artiomio k. Į Lietuvą grįžo 1957 metais, vedė, išaugino du sūnus ir dvi dukteris. Iki pensijos dirbo statybose brigadininku. Buvo aktyvus LPKTS Kuršėnų filialo narys.

Palaidotas naujosiose Kuršėnų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Kuršėnų filialas

SL289

Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija: Aušra Šuopytė,

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>
Įmonės kodas 3000 32645. Ats./są.sk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr.LT18 70440600 0425 8365.
Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3530. Užs. Nr.

Kaina 1,60 Lt